

Recomanacions per a un ús no sexista de la llengua

en l'àmbit de la salut

El català, com altres llengües romàniques, històricament ha fet servir el masculí com a categoria gramatical no marcada pel que fa al gènere. Tot i així, hem de tenir en compte que:

- Cal promoure uns usos lingüístics que facin **visibles** dones i homes, tant quan escrivim com quan parlem.
- És important afavorir la **claredat**, la simplicitat i la comprensió dels textos. L'ús d'un llenguatge no sexista no fa perdre l'eficàcia comunicativa dels nostres missatges.
- Alguns recursos poden funcionar en un **context**, però no pas en un altre. Cal tenir present el tipus de text, a qui ens adrecem i amb quina intenció comunicativa ho fem.
- Convé combinar diferents **recursos** i no abusar de cap fórmula concreta. La riquesa de la llengua ens ha de permetre trobar l'alternativa més adequada en cada cas.
- Hem d'evitar els estereotips del tipus “el metge i la infermera”.

Quan fem referència a una persona determinada o a un grup de persones del mateix sexe, hem d'adaptar el text al gènere que correspon.

Exemples:

Maria Prat, metgessa de família en comptes de Maria Prat, metge de família.

Autores: Laura Pujol i Anna Martí en comptes de Autors: Laura Pujol i Anna Martí.

Podem escollir mots col·lectius o expressions despersonalitzades.

Exemples:

Autoria: Laura Pujol i Pol Gómez en comptes de Autors: Laura Pujol i Pol Gómez.

Atenció a la ciutadania en comptes de Atenció al ciutadà.

Amb la col·laboració de en comptes de Col·laboradors.

Qui presideix en comptes de El president.

L'ús de formes genèriques per a noms de professions, titulacions, càrrecs i funcions és també una alternativa.

Exemples:

Personal administratiu en comptes de Administratius.

Col·lectiu d'infermeria en comptes de Infermeres.

Formació en mediació en comptes de Formació de mediadors i mediadores.

Programeu-vos una visita per als serveis de medicina de família, infermeria, pediatria, odontologia i treball social en comptes de Programeu-vos una visita per al metge de família, la infermera, el pediatre, l'odontòleg i la treballadora social.

La plantilla o el personal en comptes de Els treballadors i les treballadores.

Aquest document s'ha de fer arribar a les direccions d'atenció primària en comptes de Aquest document s'ha de fer arribar als directors d'atenció primària.

Podem fer ús de les formes dobles i alternar l'ordre d'aparició dels gèneres.

Exemples:

L'empresa impulsa el desenvolupament personal de les treballadores i els treballadors en comptes de L'empresa impulsa el desenvolupament personal dels treballadors.

Cal cobrir una vacant de tècnic o tècnica de prevenció i salut laboral en comptes de Cal cobrir una vacant de tècnic de prevenció i salut laboral.

- Quan utilitzem una forma doble com a subjecte el verb es manté en singular.

Exemples: *El pacient o la pacient ha de prendre una dosi al dia en comptes de El pacient o la pacient han de prendre una dosi al dia.*

- Quan fem servir denominacions dobles, podem utilitzar únicament l'article corresponent al primer element enumerat. Si els articles apareixen precedits de preposicions, també les podem elidir.

Exemples: *Signatura del director o directora, signatura del director o la directora, signatura del director o de la directora.*

- Quan emprem formes dobles i apareixen a la frase altres paraules que hi han de concordar, com ara adjectius o pronoms febles, no és necessari que també tinguin una forma doble. En aquest cas i per tal de facilitar la lectura del text, recomanem fer servir una única forma i fer-la concordar només en masculí.

Exemples: *Els candidats i les candidates escollits prendran possessió del càrrec avui en comptes de Els candidats escollits i les candidates escollides prendran possessió del càrrec avui.*

- Les formes dobles abreujades només són adequades en textos breus i esquemàtics com ara impresos, formularis, gràfics, anuncis de feina, etc. El recurs més recomanable en aquest cas és la barra inclinada. L'arrova (@), els parèntesis i els guions són incorrectes.

Exemples: *Ginecòleg/òloga, farmacèutic/a, advocat/ada, metge/essa en comptes de senyor@, coordinador-a, administratiu(iva).*

Recomanacions per a un ús no sexista de la llengua en l'àmbit de la salut

L'ús d'un adjectiu en lloc d'un substantiu pot ser una alternativa per evitar el masculí singular.

Exemples:

L'informe mèdic en comptes de L'informe del metge.

La salut infantil en comptes de La salut del nen.

El tractament de vós en comptes de vostè evita la marca de masculí o femení.

Exemples:

Us saludem cordialment en comptes de El/la saludem cordialment.

Us escric per informar-vos en comptes de Li escric per informar-lo/la.

Per afavorir la llegibilitat i la claredat expressiva del text, podem fer petites modificacions en la redacció.

Exemples:

Us donem la benvinguda en comptes de Benvinguts i benvingudes.

Aquest sistema permet disposar d'informació actualitzada en comptes de Aquest sistema permet que els investigadors i les investigadores disposin d'informació actualitzada.

L'equip assistencial està a la vostra disposició en comptes de Els i les professionals sanitaris estan a la vostra disposició.

Recomanacions per a un ús no sexista de la llengua en l'àmbit de la salut

I per acabar, una comprovació...

Si volem detectar sexisme en una frase, podem fer la prova següent: si diem “taller de nutrició per a nens”, estem exclouent algú? Sí. Per evitar-ho, podem dir “taller de nutrició per a infants”, “per a nenes i nens”, “per a la mainada”...

Per a més informació: www.portalics

Per a dubtes o aclariments: agentigualtat.ics@gencat.cat